

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

התובעים: פלוני

נגד

הנתבעים:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]

נגד

צדדי ג':

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]

פסק דין

1. התובע 1, הינו עיזבון המנוח [REDACTED] ז"ל (להלן: "המנוח"), יליד 24.3.1994, רווק, כבן 20 במועד התאונה.
המנוח נפטר בעקבות פציעתו בתאונת דרכים מיום 9.4.2014, בעת שרכב על קטנוע מספר רישוי 9194367 (להלן: "הקטנוע"), במסגרת עבודתו כשליח בפיצרייה. (להלן: "התאונה", "תאונת הדרכים").
2. התובעים 2-3, הינם הוריו של המנוח ויורשיו על פי צו ירושה.
התובעים 4-6, הינם אחיו של המנוח.
3. הנתבע 1 היה בכל הזמנים הרלוונטיים הנהג ו/או הבעלים ו/או המחזיק ו/או המשתמש ברכב מ.ר. 11-535-55 מסוג טרקטור חקלאי (להלן: "הרכב הפוגע"), אליו חברה מקצרה אשר פגע במנוח בתאונת הדרכים נשוא התביעה.
בעקבות התאונה הוגש כנגד הנתבע 1, כתב אישום בתיק גמ"ר 7789-04-15, בו הורשע בעבירות של גרימת מוות ברשלנות ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף.
4. הנתבע 2, [REDACTED] (להלן: " [REDACTED] "), הינו מי שהיה בכל הזמנים הרלוונטיים בעליה של מסעדת " [REDACTED] " (להלן: "הפיצרייה", "בית העסק"), מעסיקו של המנוח והבעלים ו/או המחזיק של הקטנוע עליו רכב המנוח בעת התאונה. (להלן: "המעסיק").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

5. הנתבע 3, [redacted] (להלן: "הנתבע"), הינו מי שהתובעים טוענים כי היה שותף של הנתבע 2 בפיצויה "הנתבע", מעסיק ובעלים משותף של הנתבע 2, של הקטנוע.
6. הנתבעת 4, קרנית-קרן לפיצוי נפגעי דרכים, נתבעה בהיעדר קיומה של פוליסת ביטוח חובה לכיסוי חבות בגין השימוש בקטנוע.
7. הנתבעת 4/המודיעה ושולחת הודעת צד ג' כנגד נתבעים 2-3, בטענה לחבותם כבעלים ומתירי השימוש בקטנוע הנעדר ביטוח חובה.
8. התקיימו בהליך שני דיונים לשמיעת הראיות, בהם העידו התובעים 2-3, הוריו של המנוח, התובעים 4-6, אחיו של המנוח. כמו כן, העידו הנתבעים 2-3/צדדי ג-1. הצדדים הגישו סיכומים בכתב.
9. על פי כתב התביעה, התאונה הינה תאונת דרכים כהגדרתה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "החוק"), אשר הסבה כאמור נזקי גוף כהגדרתם בחוק.
- לחילופין טוענים התובעים כי ככל שיתברר כי הנתבעת 4, קרנית, אינה אחראית לפצות את התובעים, בהיעדר כיסוי ביטוחי על פי החוק, או אז אחראים הנתבעים 1 ו-2 יחד ולחוד לפצות את נזקיהם מכוח חבותם על פי פקודת הנזיקין.
10. הצדדים אינם חלוקים כי לקטנוע המעורב בתאונה, שעליו נהג התובע, לא היה ביטוח חובה בתוקף במועד התאונה.
11. התובעים טוענים כי יש לחייב הנתבעת 4, קרנית, בהתאם להוראת סעיף 7א' לחוק הפיצויים, לשלם להם פיצויים בגין נזקי גוף, כעיצובו של המנוח ויורשיו על פי דין. לטענתם המנוח נהג בקטנוע, בהיתר מבעליו או המחזיק בו, מר שמר, במסגרת עבודתו, ללא ביטוח חובה בתוקף, מבלי שידע על כך ובנסיבות הענין, לא סביר שידע על כך.
12. הנתבעת 4, קרנית, טוענת כי יש לדחות את התביעה כנגדה, שכן לא התקיימו התנאים הקבועים בחוק להטלת חבות כנגדה.
- לטענתה, בהתאם להוראת סעיף 7(5) לחוק הפיצויים, במועד התאונה היה המנוח הנהג ו/או המחזיק ו/או המשתמש בקטנוע מבלי שדאג לכיסוי ביטוחי תקף ו/או עשה שימוש בקטנוע בידועו ו/או בנסיבות שהיה עליו לדעת כי הנהיגה נעשית ללא כיסוי ביטוחי תקף, כך שעיצובו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

ויורשיו נעדרים זכאות כלפי הנתבעת, שכן לא מתקיימים התנאים להחלתו של סעיף 7א' לחוק הפיצויים.
כמו כן, נטען ע"י קרנית, כי התובעים (הוריו ואחיו של המנוח) אינם ולא היו בגדר נתמכים ו/או תלויים במנוח כמשמעו בחוק ואינם בבחינת מי שסבלו נזק גוף.

דיון ומסקנות

13. מהעדויות והראיות עולה כי עובר לתאונה הועסק המנוח כשליח פיצה בבית עסק בשם " [REDACTED] ", כאשר התאונה ארעה כאשר יצא לבקשת מעסיקו לבצע משלוח פיצה כשהוא רוכב על הקטנוע של בית העסק.

14. מהעדויות שנשמעו עולה כי הנתבעים 2-3 הינם חברי ילדות אשר בינם לבין המנוח היכרות מוקדמת טרם העסקתו של המנוח כשליח פיצה.

15. הנתבע 2, מר [REDACTED] מאשר שבזמנים הרלוונטיים לתביעה, המנוח הועסק כשליח פיצה בבית העסק שבבעלותו. (סעיף 14 לכתב ההגנה, סעיף 7 לתצהיר עדות).

הנתבע 2 מאשר שטרם קבלת המנוח לעבודה בדק כי ברשותו של המנוח רישיון נהיגה בר תוקף המתאים לנהיגה בקטנוע המשמש לשליחויות בבית העסק שלו. (סעיף 15 לכתב ההגנה, סעיף 9 לתצהיר עדות).

הנתבע 2, הודה בעדותו בהליך הפלילי שהתנהל כנגד הנתבע 1, כי הקטנוע ששימש לשליחויות בבית העסק, עליו רכב המנוח בעת התאונה, נרכש על ידו ושייך לו.
"ש. של מי הקטנוע?
ת. שלי."

(ראה: נספח ח' לתיק המוצגים של התובעים - עדות הנתבע 2 בבית המשפט בהליך הפלילי (גמ"ר 7789-0415) מיום 25.5.16 עמ' 45 לפרוטוקול שי' 13-14,

הוגשה לבית המשפט כראיה, רשומה מוסדית, שנערכה ע"י רשות הרישוי לעניין רישום הקטנוע והעתק רישיון הקטנוע (מוצג מס' 6 לתיק המוצגים של הנתבע 1), לפיו הקטנוע רשום בבעלות הנתבע 2, מיום 14.1.14.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

הנתבע 2, מר [REDACTED] מאשר שרכש את הקטנוע עבור בית העסק לביצוע משלוחי פיצה, ומהראיות שהובאו הוכח שהקטנוע שימש בפועל את בית העסק למשלוחי פיצה, כאשר המנוח מצא את מותו בעת שביצע משלוח פיצה במסגרת עבודתו בפיצרייה שבבעלות הנתבע 2.

16. הנתבע 2, מודה כי לא ערך פוליסת ביטוח חובה לקטנוע. (סעיף 17 לכתב ההגנה, סעיף 11 לתצהיר עדות).

17. הנתבע 2, טוען שהודיע למנוח, כי טרם ערך פוליסת ביטוח חובה לקטנוע ובנסיבות אלה לא ניתן לבצע שליחויות באמצעות הקטנוע. לטענתו, המנוח אשר רצה לעבוד אצלו, הצהיר לפניו באופן חד משמעי, כי הוא יודע שאין ביטוח חובה בתוקף, ומבין את המשמעות וההשלכות של אי עריכת פוליסה והוא יישא באחריות לנהיגה ללא פוליסה בת תוקף. (סעיף 17 לכתב ההגנה).

כמו כן, על פי גרסת הנתבע 2 בכתב ההגנה, המנוח ביקש לרכוש ממנו את הקטנוע, והצהיר שלאחר הרכישה והעברת הבעלות יפעל לעריכת פוליסת ביטוח חובה. (סעיף 18 לכתב ההגנה).

18. בתצהיר עדותו הראשית הנתבע 2, נטען שעוד טרם התאונה הקטנוע הועבר לחזקתו ושליטתו הבלעדיים של המנוח, אשר עשה בקטנוע מנהג בעלים, לרבות שימוש לצרכיו הפרטיים. (סעיף 13 ו-14 לתצהיר הנתבע 2).

סעיף 7א לחוק הפיצויים – לא ידע או היה צריך לדעת שאין בנמצא ביטוח חובה תקף

19. אין חולק כי המנוח עשה בעת התאונה שימוש בקטנוע חסר ביטוח. על פי הוראת סעיף 7(5) לחוק הפלתי"ד נשללת זכאותם של נפגעים שנהגו ברכב ללא כיסוי ביטוחי לפיצויים לפי חוק זה.

סעיף 7(5) לחוק נקבע:

"7. נפגעים אלה אינם זכאים לפי חוק זה:

(5) מי שנהג ברכב ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח, או כשהביטוח שהיה לו לא כיסה את שימושו ברכב,".

20. התובעים טוענים כי בנסיבות המקרה חל החריג הקבוע בסעיף 7א לחוק הפיצויים, המוציא מגדר משוללי הזכויות לקבלת פיצויים מכוח החוק, את הנוהג ללא ביטוח חובה תקף (ס'7(5)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

לחוק, כאשר השתמש ברכב בהיתר מן הבעלים או המחזיק כשהוא חף מידיעה בדבר היעדר הכיסוי הביטוחי ואף לא סביר היה שהנהג יידע.

21. הטעמים שביסוד שלילת זכאות לפיצויים שבסעיף 7 לחוק, הינה מטעמים של תקנת הציבור, משולבים בשיקולים של הרתעה כנגד התנהגות פסולה, הם שעומדים גם מאחורי הוראת סעיף 7א לחוק.

22. לצורך החלת הוראת סעיף 7א לחוק, יש לבחון, האם דבק בנוהג אותו רבב מוסרי שתקנת הציבור מבקשת למנוע, ובמילים אחרות, הימנעות משלילת הפיצוי מאדם תם לב, שנהג בהיתר, מבלי שהוא או אדם סביר במקומו, ידע או היה עליו לדעת, שאין בנמצא ביטוח חובה תקף.

23. על התובעים הטוענים להחלת סעיף 7א לחוק, להוכיח שהתקיימו שלושה תנאים:

- א. נהיגה בהיתר של הבעלים או המחזיק.
- ב. העדר ידיעה של המנוח על העדר כיסוי בטוח.
- ג. בנסיבות העניין, לא סביר שיידע על העדר כיסוי ביטוחי.

המנוח אינו "מחזיק" או בעלים בפועל בקטנוע

24. על פי ההלכה הפסוקה קיימת חזקה עובדתית הניתנת לסתירה, כי הנוהג בכלי רכב נוהג ברשות הבעלים, ודי אף בהיתר מכללא (ע"א 31/85 בדיר נ' טסה, יצחק אנגלרד, פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, ה"ש 1, ע"מ 207).

הנתבע 2, הבעלים הרשום של הקטנוע, אינו טוען כי הנהיגה לא היתה בהיתר. הנתבע 2, הודה שרכש את הקטנוע על מנת שישמש למשלוחים ואף בדק את רישיון הנהיגה של המנוח בטרם קבלתו לעבודה כשליח.

במקרה שלפנינו, אין מחלוקת, כי התאונה ארעה במסגרת עבודתו של המנוח בפיצרייה שבבעלות הנתבע 2, בעת שביצע משלוח פיצה, כשהוא רוכב על קטנוע שבבעלות הנתבע 2. על כן, מתקיים התנאי הראשון לתחולת ס' 7א לחוק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

25. לאחר התאונה בעדותו של הנתבע 2 במשטרה בשנת 2014, טען כי המנוח ביקש לרכוש ממנו את הקטנוע אולם הוא לא הסכים.

"לפני כ-3 חודשים קניתי את הקטנוע במטרה לעשות משלוחים עם הקטנוע ואז הוכרזו לברכה רצה לקנות את הקטנוע ממני. ואז אמרתי לו שאני לא רוצה למכור את הקטנוע, ואז הציע לי שהקטנוע יישאר אצלו וכל פעם שצריך לעשות משלוח הוא יבצע וכך היה." (ראה: פרוטוקול מיום 11.12.22 עמ' 132 ש"10-6).

26. בדיון ההוכחות בחקירתו הנגדית, העלה התובע 2, גרסה חדשה ושונה לפיה בניגוד לגרסתו במשטרה כי סרב למכור למנוח את האופנוע, המנוח דווקא רכש ממנו את הקטנוע ואף שילם לו חלק מהתמורה. מדובר בגרסה חדשה ומתפתחת, אשר לא מצאה כל ביטוי בעדותו במשטרה בסמוך לאירוע או בכתב הגנתו ובתצהירו בהליך זה. גרסה שהופרכה לחלל האוויר מבלי שנתמכה בכל ראיה ו/או עדות חיצונית ניטרלית, של גורם שאינו מעוניין בתוצאות ההליך.

"ת: מכרתי לו את האופנוע וקיבלתי כסף והוא היה צריך להביא לי עוד כסף.

ש: כן! תגידי לי בכמה מכרת את האופנוע?

ת: כמה אלפי שקלים.

כב' השופט צ'נוביץ: כמה?

ת: 6,4,5 לא זוכר כמה זה היה.

ש: ואיפה המסמך הזה שמכרת לו את האופנוע?

ת: אין לי מסמך.

ש: מתי מכרת לו את האופנוע?

ת: תאריך מסויים אני לא יודע תאריך, בערך חודש וחצי לפני התאונה חודש. (עמ' 133 ש' 24-15 לפרוטוקול).

ת: נתן לי מקדמה לא יודע כמה.

"ש: כמה הוא נתן לך?

ת: 500 אז זה היה או 1000 והיה צריך להחזיר לי תוך כדי עם הזמן את שאר הכסף. (עמ' 134 ש' 8-5 לפרוטוקול).

לא הוצג כל מסמך כגון הסכם מכירה ו/או העברת חזקה ושליטה בקטנוע. כשנשאל הנתבע 2 לסכום המכירה ו/או התמורה החלקית ששולמה, לא ידע לנקוב בסכום עסקה ברור ואף לא בתשלום שלדבריו שולם על חשבון התמורה, והפריך לחלל סכומים שונים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

27. גרסת הנתבע 2 לפיה מכר קטנוע שרכש חודשים קודם לכן (14.1.2014) לשמש לשליחויות בעסק, אף אינה מסתברת. אין בידי בית המשפט לקבל את ההסבר הדחוק שהציע הנתבע 2, לפיו המכירה התאפשרה נוכח ההסכמה שהמנוח יעבוד עם כלי הרכב בשליחויות. (עמ' 141 ש' 29-31 לפרוטוקול). שכן אין בהסבר ליתן מענה לזמנים בהם המנוח לא יכול לעבוד או שיחליט להפסיק לעבוד כשליח.

הגרסה לפיה הקטנוע נמכר למנוח כחודש-חודש וחצי לפני התאונה אף אינה מתיישבת עם העובדה שהמנוח החל לעבוד כשליח בפיצרייה כחודש לפני התאונה, כך שלא סביר כי מיד בסמוך לתחילת עבודת המנוח כשליח יחליט בעל העסק למכור לו את קטנוע ובמיוחד שהקטנוע נדרש לפעילות העסק.

לאלה מצטרפת העובדה שמדובר בעדות יחידה של הנתבע 2/צד ג'1, שהינו בעל דין המעוניין בתוצאת ההליך, אשר לא מצאתי בנסיבות שפורטו לסמוך עליה או ליתן בה אמון.

28. הנתבע 3, מר [REDACTED], מעיד כי למיטב זכרונו באחת השיחות עם חברו הקרוב, מר [REDACTED] (הנתבע 2), סיפר לו שהמנוח ביקש לרכוש את הקטנוע ולכן, העביר אותו לחזקתו ושליטתו הבלעדיים. (סעיף 10 לתצהיר).

מדובר בגרסה שאינה נתמכת בכל ראיה חיצונית, שהינה עדות מפי השמועה, הנוגעת לדברים ששמע כביכול מהנתבע 2, לגבי אמרות של המנוח, ועל כן, אינה ראיה קבילה.

29. הנתבע 3, טוען בתצהירו כי זכור לו שבמספר מועדים שונים, פנה הנתבע 2 למנוח לברר האם ערך ביטוח חובה לקטנוע, בתחילה הבטיח המנוח לטפל בכך, ובשיחות אחרות, מסר המנוח כי טיפל בעניין. (סעיף 12 לתצהיר).

מדובר בגרסה כללית וסתמית, ללא פירוט מועדים מדויקים לגבי אותן שיחות נטענות ומבלי שיש תיעוד מזמן אמת ו/או עדות חיצונית בתמיכה לדבר. מדובר בעדות של בעל דין, אשר לא מצאתי בנסיבות העניין, בהיעדר חיזוק ראייתי לסמוך עליה ו/או ליתן בה אמון.

30. הנתבעים 2 ו-3 טוענים בתצהיר עדותם כי הקטנוע הועבר לחזקתו ושליטתו הבלעדיים של המנוח, אשר עשה בו לשימושו הפרטי מעבר לעבודתו כשליח פיצה והחזיק בקטנוע בביתו לאחר שעות העבודה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

נקודת המוצא הינה כי הקטנוע הרשום על שמו של הנתבע 2, אשר נרכש על ידו עבור העסק היה מצוי בחזקתו של הנתבע 2 ושימש כפי שהוכח לשליחויות הפיזיית כפי שהיה גם במועד התאונה. נטל השכנוע להוכחת הטענה לפיה המנוח היה זה שהחזיק בקטנוע ונהג בו מנהג בעלים ו/או עשה בו שימוש פרטי, מוטלת על שכמו של הנתבע 2.

הנתבעים 2-3 לא הציגו ולו בדל של ראיה המלמד כי הקטנוע הועבר לחזקתו שליטתו הבלעדית של המנוח ו/או כי עשה בו שימושים פרטיים.

הנתבעים לא זימנו לעדות ולו עד אחד, מהחברים המשותפים ו/או שכנים של המנוח ו/או בני היישוב בו התגוררו, ו/או בלקוחות הפיזיית, על מנת לתמוך בגרסתם כי הקטנוע היה בחזקתו ושליטתו הבלעדית של המנוח, מעבר לשעות העבודה ו/או בתמיכה לטענתם כי המנוח עשה בו שימושים פרטיים ו/או לקח את הקטנוע לביתו לאחר שעות הפעילות בעבודה. על כן, גם טענה זו של הנתבע 2, לא הוכחה.

הצדדים אינם חלוקים כי במועד התאונה עשה המנוח שימוש בקטנוע במסגרת עבודתו כשליח בפיזיית.

בנסיבות האמורות הוכח לבית המשפט התקיימותו של התנאי הראשון, לפיו המנוח נהג בקטנוע ביתר הבעלים ו/או המחזיק.

המנוח לא ידע על היעדרו של ביטוח לקטנוע

31. התנאי השני, אשר יש לבחון הינו האם המנוח ידע כי הקטנוע נעדר ביטוח חובה תקף.

על פי סעיף 7א לחוק, מדובר בשני תנאים מצטברים נוספים, תנאי בדבר "אי הידיעה" על העדרו של ביטוח לקטנוע (יסוד סובייקטיבי) ול"סבירות אי הידיעה" (יסוד אובייקטיבי), אשר בכפוף להוכחתם ניתן לטעון להחלתו של סעיף 7א לחוק הפלתי"ד.

מטעם הדברים, התנאי השני, בדבר "אי הידיעה" של המנוח להיעדרו של ביטוח לקטנוע, הינו סובייקטיבי, אשר קיים קושי להוכיח "חוסר ידיעה" של מי שאינו יכול לעמוד על דוכן העדים ולמסור את עדותו. קושי המתעצם נוכח העובדה שכלל הצדדים בהליך הינם מטבע הדברים בעלי עניין בתוצאת ההליך.

לבית המשפט הוגשו תצהירי עדות מטעם הוריו ואחיו של המנוח אשר שללו דבר ידיעה של המנוח על העדרו של ביטוח תקף לקטנוע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

אמו של המנוח טענה כי המנוח לא ידע שאין לקטנוע ביטוח מאחר שהוא "ילד אחראי, הוא לא יסע בלי ביטוח" (עמ' 37 שי 6 לפרוטוקול).
אביו של המנוח טען שאי ידיעת המנוח מושתת על כך ש"אין מצב שהבן שלי לא יספר לי שהוא אם הוא חס וחלילה יעשה עברה או ייסע בלי בטוח או משהו, יש לנו כללים, אנחנו חונכנו על ... (עמ' 50 שי 6 לפרוטוקול).
הוריו ואחיו של המנוח נחקרו חקירה נגדית ועדותם בנדון לא נסתרה.

32. הנתבע 2, מר [redacted] טוען כי המנוח רכב על הקטנוע בידיעה ברורה שאין לקטנוע כיסוי ביטוחי. לטענתו הודיע למנוח שלא ערך פוליסת ביטוח, המנוח ידע והסכים לרכוב על הקטנוע ללא ביטוח תוך הסכמה כי יישא באחריות ובהשלכות מנהיגה על הקטנוע ללא ביטוח חובה.

מדובר בטענה בעלמא אשר הנתבע 2 לא הציג ולו בדל של ראיה לעניין זה, מלבד עדותו שהינה עדות יחידה של בעל דין, המעוניין בתוצאת ההליך אשר לא נתמכה בכל סיוע ראיתי, ועל כן, לא מצאתי ליתן בה אמון.

לאור האמור, אני סבור כי התובעים הוכיחו כי המנוח לא ידע על העדר ביטוח חובה.

לא סביר שידע על העדר ביטוח

33. בנסיבות המקרה, הוכח לבית המשפט, כי מתקיים אף התנאי השלישי לתחולתו של סעיף 7א לחוק, לפיו בנסיבות העניין לא סביר שהמנוח יידע על העדר ביטוח חובה תקף.

על פי הפסיקה, לא די בכך שלפגע לא הייתה ידיעה אישית על חוסר הביטוח, דרוש גם יסוד אובייקטיבי של סבירות באי הידיעה. אם הנהג התרשל בבדיקת הכסוי הבטוחי, אין הוא זכאי לפיצויים. (י. אנגלרד בספרו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מהדורה רביעית) עמ' 248-249).

34. בפסיקה נקבע כי אחד המקרים בהם עשוי בית המשפט לקבוע כי אי ידיעה ואי בירור אודות העדר ביטוח היו בגדר הסביר הינו מקרה של יחסי עובד ומעביד המקים הנחה בדבר סבירות ההימנעות מלחקור ולדרוש באשר לקיומו של ביטוח תקף המכסה את השימוש ברכב.

כאשר קיימים יחסי עובד-מעביד בין מתיר השימוש ובין המשתמש אין לדרוש מהעובד "...לפשפש בכיסוי של מעבידו לברר אם מונחת בו פוליסת ביטוח" וכן: "מעביד המורה עובד מעובדיו כי ייטול אחד מכלי הרכב של העסק, ינהג בו לאשר ינהג, ויחזור מיד לעבודה. במהלכה של אותה נהיגה מעורב הרכב בתאונת דרכים והעובד נפגע. מסתבר כי לא הוצא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

ביטוח לאותו רכב... העובד לא ידע, כמובן, על היעדרו של ביטוח, ובנסיבות העניין אף לא ניתן היה לצפות כי ישאל את המעביד על אודות הביטוח. מכאן ההצדק שלא לשלול את זכותו של העובד לפיצויים...". (רע"א 2853/96 קרנית נ' פרח, פ"ד נג(1) 692 (3.3.99)).

על פי הפסיקה כך גם כאשר קיימים יחסים של ידידות קרובה –

"ניתן לסבור, כי קיומם של יחסי עובד-מעביד מקים חזקה או הנחה בדבר סבירות ההימנעות מלחקור ולדרוש באשר לקיומו של ביטוח תקף המכסה את השימוש ברכב. גם יחסים של ידידות אמיצה עשויים להקים הנחה דומה. עם זאת, אין זו הנחה מכרעת, וודאי לא חזקה חלוטה." (ע"א 1777/03 קרנית נ' אמיל אגמי (4.7.05)).

35. בנסיבות העניין, בהן מדובר בבחור צעיר שליח בפיצרייה אשר עושה שימוש בקטנוע של בעל העסק לצורך בצוע שליחות במסגרת עבודתו. על פי הפסיקה, לא היה מקום לצפות מהמנוח שיחשוד שהקטנוע אינו מבוטח כדן. הוא היה רשאי לסמוך על מעבידו כי הקטנוע בו הוא אמור לעשות שימוש – מבוטח. יש לראות את המנוח כעובד תם לב, שנהג בהיתר, מבלי שהוא ידע, ואדם סביר במקומו לא היה יודע, שאין בנמצא ביטוח תקף.

בנסיבות העניין, בין המנוח לנתבע 2, קיימים מלבד יחסי עובד מעביד, יחסים של ידידות והיכרות קודמת, אשר בהתאם לפסיקה, עשויה להקים הנחה דומה.

36. נטען כי מאחר והקטנוע היה בשימוש תדיר של המנוח מדי יום על פני שעות ארוכות מטילה עליו על פי הפסיקה חובה לבדוק ולברר האם הרכב שבו הוא נוהג מבוטח כדן. מהראיות שהובאו לפני בית המשפט עולה כי המנוח עבד כשליח בפיצרייה כחודש אחד, כשליח בשעות הערב, כאשר האופנוע שימש אותו לצרכי עבודתו בפיצרייה ולא לשימושים פרטיים. לא ניתן לראות בשימוש מוגבל ובפרק זמן קצר זה משום שימוש קבוע בכלי רכב המטיל חובה על המשמש בקטנוע חובה לבדוק ולוודא קיומו של בטוח חובה תקף.

הפסיקה אליה מפנה הנתבעת 4 בסיכומיה, בענין בר"ע 20158/99 פרומקין נ' קרנית, נוגעת לרכב של חברה משפחתית קטנה, אשר הועמד לרשות בעלת תפקיד בחברה שעשתה בו שימוש דרך קבע, בדומה לבעלים או מחזיק, מה שאין נכון או דומה למקרה של המנוח, כך שאין המדובר בשימוש קבוע או תדיר אשר יהיה בו כדי להקים חובה כאמור.

37. לאור המפורט לעיל, באתי לכלל מסקנה, כי התקיימו כל שלושת התנאים לתחולתו של סעיף 7 לחוק, לפיו המנוח לא היה בעלים טו מחזיק בקטנוע, לא ידע ולא היה סביר שידע בנסיבות העניין, כי הקטנוע שהועמד לרשותו במסגרת עבודתו כשליח בפיצרייה נעדר ביטוח חובה תקף.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

- לפיכך, התובעים 2 ו-3, הוריו ויורשיו של המנוח ע"פ צו ירושה (נספח ג' לתיק מוצגים של התובעים), זכאים, לקבל פיצוי מהנתבעת 4, מקרנית בהתאם לחוק פיצוי כירשי המנוח.
38. נוכח הוראת סעיף 8 לחוק הפיצויים, בדבר ייחוד העילה, וקביעתי כי עומדת לתובעים עילת תביעה מכוח החוק כנגד קרנית, יש לדחות את התביעה בעילה החלופית, מכוח פקודת הנזיקין. על כן, התביעה שהוגשה כנגד הנתבע 1 והנתבעים 2 ו-3 נדחית.
39. כפועל יוצא מדחיית התביעה כנגד הנתבע 1, נדחית הודעת צד ג', ששלח הנתבע 1.
40. התובעים מבקשים לפסוק כנגד הנתבע 1 פיצויים עונשיים, נוכח הרשעתו בהליך הפלילי בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונה נשוא התביעה. מדובר בתביעה בעילה כספית שאינה נזקי גוף, אשר לא פורטה או נכללה במסגרת העילות מכוחן הוגש כתב התביעה, לא שולמה בגינה אגרה ודי בכך לדחותה.
- מי הם מעסקיו של המנוח ובעלי הקטנוע**
41. הנתבעת 4, קרנית, הגישה הודעת צד ג', כנגד הנתבעים 2-3 / צדדי ג' 1-2, בה עותרת לשפותה בתשלום כל סכום אשר תחויב לשלם לתובעים.
- נטען שיש לחייב את צד ג' 1, מר [REDACTED] וכן, את צד ג' 2, מר [REDACTED], יחד ולחוד, בהיותם מעבידיו של התובע וכן, הבעלים הרשום /או הבעלים /או המחזיק /או מתיר השימוש בקטנוע /או מי שלא נקטו באמצעים סבירים למניעת נטילתו /או מניעת השימוש בקטנוע, מבלי שהיה לקטנוע ביטוח תקף.
42. ככל שהדברים נוגעים לצד ג' 1, מר [REDACTED], הוכח כי בזמנים הרלוונטיים לתביעה היה הבעלים הרשום של הקטנוע, בעלים ומפעיל של פיצרייה בשם " [REDACTED] " במושב עזר. מר [REDACTED] הודה בתצהיר עדותו כי לא ערך ביטוח חובה לקטנוע. כפי שקבעתי לעיל, צד ג' 1 העסיק את המנוח כשליח פיצה, ובמסגרת זו התיר למנוח שימוש בקטנוע עליו רכב במועד התאונה במסגרת עבודתו, בעת שיצא לבצע משלוח פיצה, ומבלי שטרח לוודא כי הוצא לקטנוע ביטוח חובה תקף.
43. כפי שקבעתי לעיל, טענותיו של מר [REDACTED], לפיהן, המנוח ביקש לרכוש את הקטנוע, העביר את הקטנוע לחזקתו ושליטתו הבלעדיים של המנוח /או כי המנוח נהג בקטנוע מנהג בעלים ועשה בו שימוש פרטי לא הוכחו לבית המשפט.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

44. בהתאם להוראות חוק הפיצויים, בהיותו של צד ג'1, מעבידו של התובע וכן, הבעלים הרשום ו/או הבעלים ו/או המחזיק ו/או מתיר השימוש בקטנוע, אשר לא נקט באמצעים סבירים למניעת נטילתו ו/או מניעת השימוש בקטנוע, מבלי שהיה לקטנוע ביטוח חובה תקף המכסה את השימוש שעשה בו המנוח, יש לחייב את צד ג'1, מר [REDACTED] במלוא סכום הנזקים שנגרמו בגין התאונה וזאת בהתאם להוראות סעיפים 9(א)(1) בשילוב עם הוראת סעיף 6(7) לחוק הפלתי"ד. ובין אם לפי סעיף 9(א)(3) לחוק הפלתי"ד ו/או סעיף 9(א)(2) לחוק הנ"ל.

45. צד ג'2, מר [REDACTED] טוען בכתב הגנתו, להעדר יריבות והעדר עילת תביעה כנגדו. טוען כי לא היה מעסיקו של המנוח ז"ל, לא נמנה על בעלי הפיצרייה, לא היה מנהלו של המנוח. לטענתו, לא היה בעלים של הקטנוע, הקטנוע לא נרשם במשרד הרישוי על שמו, ולכן לא הייתה לו כל חובה לערוך לקטנוע ביטוח חובה.

46. המנוח, אביו ואחיו ואימו טרם גירושיה, כמו גם צד ג'2, התגוררו במושבו [REDACTED] הוריו של המנוח מעידים כי במושבו [REDACTED] "כולם מכירים את כולם...", וידוע ש [REDACTED] (ג'2), מעבר לכך שעבד פיזית בפיצרייה, היה שותף עסקי של [REDACTED] בפיצרייה. (סעיף 33 תצהיר הגב' [REDACTED] (אימו של המנוח), סי' 41 לתצהיר [REDACTED] (אביו של המנוח).

47. הגב' [REDACTED] אימו של המנוח העידה בבית המשפט, כי משיחותיה עם בנה המנוח "הוא אמר לי שהוא עובד אצל [REDACTED] ואצל [REDACTED] בפיצרייה." (עמ' 18 לפרוטוקול ש' 9-8). והמשך חקירתה הנגדית העידה – "אין לי תאריך מתי הוא אמר לי שהוא עובד אצל [REDACTED] ותאריך אבל אני יודעת הוא אמר לי שהוא עובד אצל [REDACTED] בפיצרייה. וגם הוא אמר שהוא עובד אצל [REDACTED]." (עמ' 18 לפרוטוקול ש' 24-27).

48. מר [REDACTED], אביו של המנוח העיד בחקירתו בבית המשפט, כי "כולם ידעו" שמר [REDACTED] [REDACTED] שותף ובעלים של [REDACTED] בעסק הפיצרייה בו הועסק בנו המנוח. על פי עדותו מר [REDACTED] היה גורם פעיל בעסק. מר [REDACTED] העיד כי הוא הכיר את הפיצרייה ואת [REDACTED], עוד קודם שבבנו עבד שם. ראה במקום את מר [REDACTED] פעמים רבות, "נכנס ויוצא" מהעסק, עובד בקופה, עונה לטלפונים, כך באחת הפעמים, מר [REDACTED] ענה לטלפון בעסק וקיבל ממנו הזמנה של משלוח פיצה, היה מגיש אוכל לסועדים כשיש הרבה אנשים. (עמ' 52 לפרוטוקול ש' 1-35).

תמיכה למעורבותו של מר [REDACTED] כגורם פעיל בניהול והפעלת העסק, שאינה מסתכמת בעזרה חברית גרידא, כפי שטען בעדותו, עולה מעדותו של מר [REDACTED], בבית המשפט.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

שם העיד שביום התאונה, עוד בטרם תחילת המשמרת, בעת שבנו המנוח היה בבית והוא ישב בחצר הבית, הגיעו לבית, הגיע בגיפ שחור ושומר עם הקטנוע. מסרו למנוח קסדה ומפתחות לקטנוע, על מנת שיגיע איתו לעבודה בפיצרייה. (עמ' 40 ש' 13-3).

49. מר [REDACTED], אחיו של המנוח, העיד כי הוא הכיר את [REDACTED], מאז שהוא היה ילד במושב. על פי עדותו המושב הינו קהילה קטנה, בה כולם מכירים את כולם. על פי עדותו, במושב היה ידוע [REDACTED] אינם רק חברי ילדות קרובים אלא שותפים עסקיים בפיצרייה. (עמ' 76 פרוטוקול ש' 19-9).

50. מר [REDACTED], טוען בתצהירו שאינו שותף של בעלי הפיצרייה, מר [REDACTED] אלא חבר טוב שלו, אשר לא היה מעורב בניהול ואו הפעלת בית העסק למעט מקרים בודדים בהם עזר למר [REDACTED] עזרה חברית בביצוע מטלות פשוטות מידידות וקצרות. (סעיף 13 לתצהירו).

51. בעדותו בבית המשפט טען שאין לו כל קשר עסקי לפיצרייה, הכחיש את הטענה, שהוא שותף של מר [REDACTED] בפיצרייה. שלל את הטענה שהשקיע כספים בפיצרייה. (עמ' 105 פרוטוקול ש' 10-14).

לדבריו הקשר היחיד, הינו שבעל הפיצרייה, מר [REDACTED], חבר טוב שלו, חבר ילדות. (עמ' 105 ש' 15-16).

לדבריו בזמנים הרלוונטיים לתאונה עבד בחקלאות, כשכיר בעסק המשפחתי של הוריו. (עמ' 105 ש' 1-5).

על פי עדותו, היה מגיע 3-4 פעמים בשבוע לפיצרייה, יושב לשתות קפה, ומושיט עזרה בעסק לחבר- "אם צריך איזושהי עזרה במשהו בא לשם, עוזר לו בקרטונים, תנור." (עמ' 110 פרוטוקול ש' 1-2).

"סתם לדוגמא להביא לו קרטונים מהמושב לפיצה." (עמ' 117 ש' 30).

"מגשי פיצה בן. שבחנות עצמה יש לו עכשיו צריך עזרה להכניס בצק להוציא בצק, להוציא להכניס שתיה," (עמ' 118 ש' 1-2).

"ש. להכין פיצות גם עזרת?"

ת. אני פחות יודע, ניסיתי לא הצלחתי כמה פעמים. (עמ' 118 ש' 5-6).

ש. לענות לטלפונים! לקבל הזמנות למשלוח?

ת. פחות פחות, כי לא הייתי מתמצה בזה. (עמ' 118 ש' 9-10).

על פי עדותו ראה את המנוח עושה שליחויות על הקטנוע של העסק. (עמ' 111 ש' 4).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

על פי עדותו, לאחר התאונה קיבל טלפון ממשהו מהמושב שהודיע לו על התאונה שהיה מעורב בה המנוח, והוא יצא מיד למקום התאונה, ראה במקום אמבולנסים ומשטרה. הגיע לזוויה של המנוח ולשבעה.

על פי עדותו פגש וראה את המנוח מספר פעמים בעסק מבצע שליחויות עם הקטנוע של העסק, עובדה המתיישבת, עם היכרות קרובה של מר [REDACTED] את העסק ועובדיו, ולא כמי שמגיע למפגש חברתי, לבקר את חברו, שמר.

**"ש.אבל איך אתה יודע ש[REDACTED] המנוח עשה שליחויות?
ת.מה זאת אומרת? הייתי בפיצרייה, הייתי הרבה בפיצרייה.
ש.וראית את [REDACTED] עושה שליחויות?
ת.כן." (עמ' 109 לפרוטוקול ש' 17-20)**

תמיכה נוספת לכך, עולה מעדותו, כי הכיר לקוחות של בית העסק. העיד שפגש במקום יותר מפעם אחת, בן מושב שכן, המוכר לו, בשם [REDACTED], אשר אכל שם פיצה.

מר [REDACTED] העיד: "זה בחור מהמושב לידנו, בחור היה בא לפיצה," (עמ' 115 ש' 1) "מושב ליד מהפעמים שראיתי אותו בפיצה." (עמ' 116 ש' 15).

52. גרסתו של מר [REDACTED], בכתב ההגנה ובתצהיר עדותו הראשית אינה מתיישבת עם עדותו בחקירתו הנגדית בבית המשפט, ממנה עולה כי לא מדובר במפגש חברתי, מעת לעת, אלא של מי שפוקד את בית העסק, על פי עדותו 3-4 פעמים בשבוע, נמצא במקום לא רק כדי לשתות קפה עם חבר, אלא פעיל בעסק, בדומה יותר לבעלי עסק, הנוטל חלק פעיל בניהול העסק, הכנת פיצות בתנור, סידור סחורה, הוצאה והכנת שתיה, מענה לטלפונים וקבלת הזמנות, ולא רק ב"מקרים בודדים" כנטען בתצהיר עדותו.

53. צד ג'2, מר [REDACTED] העיד בחקירתו, שהיו עוד חברים שהיו מגיעים לפיצרייה [REDACTED], לדבריו עזרו באופן חברי, בדומה לו. (עמ' 119 ש' 21-30).

מר [REDACTED] לא זימן לעדות מי מהחברים המשותפים שלו ושל מר [REDACTED] אשר על פי עדותו בתצהירו (סי' 14 לתצהיר) נהג לשבת עימם בפיצרייה "כמפגש חברים", כדי לתמוך בגרסתו כי לא היה שותף של מר [REDACTED] בעסק ו/או לא היה מעורב בניהול ו/או הפעלת העסק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

בהתאם לכלל הראייתי, הימנעותו של צד ג' 2, מר [REDACTED], מזימון אותם חברים משותפים, על מנת לתמוך בגרסתו, ללא כל טעם סביר, חזקה כי אילו היה מזמנס לעדות, היה הדבר פועל לחובתו.

54. במסגרת הליך הוגשה ע"י התובעים בקשה למתן צו המורה לרשות המיסים, למוסד לביטוח לאומי ולרשויות מס ערך מוסף, למסור מידע לגבי הפעילות והמעורבות העסקית של הנתבעים 2 ו-3/צדדי ג' 1-2, לצורך קבלת מידע המצוי בחזקתם ושליטתם הבלעדית של הנתבעים, הנדרש להוכחת מעורבותם העסקית בבית העסק.

55. בדיון שהתקיים בבית המשפט ביום 13.1.20, מר [REDACTED], התנגד למתן הצו בטענה שמדובר בפגיעה בפרטיותו מבלי שהוצגו ראיות המצביעות על זיקתו לעסק. כבי השופטת קרביס, בהחלטה מיום 13.1.20, נעתרה למתן הצו, תוך שקבעה כי החומר יועבר לבית המשפט במעטפה חתומה לעיונה לבחינתו.

56. ביום 20.2.20 הגישה רשות המיסים בקשה לביטול הצווים שניתנו ע"י בית המשפט, מהטעם כי ע"פ הוראות החוק, עומדת לנתבעים 12-3, זכות לסודיות שמידע הנוגע אליהם לא יועבר לצדדים שלישיים אלא רק בהסכמתם.

57. בהחלטה שניתנה ע"י כבי השופטת קרביס מיום 16.12.20, בוטלו כל הצווים שהוצאו לרשות המיסים, ביטוח לאומי ומע"מ, למסירת מידע בעניינו של מר [REDACTED], בהיעדר מתן הסכמתו למסירת המידע.

58. טרם שמיעת הראיות, לבקשת הנתבע 1, ניתן צו לזימון עד מטעם רשות המיסים למסירת מידע לגבי פעילותו של הנתבע 3/צד ג' 2. בקשה לביטול הצו שהוגשה ע"י רשות המיסים הועברה לתגובת הנתבע 3/צד ג' 2. בתגובתו מיום 16.5.22, התנגד צד ג' 2 לזימון העד מטעם רשות המיסים ו/או מסירת מידע לגביו.

59. בחקירתו הנגדית בבית המשפט נשאל מר [REDACTED], מדוע לא הסכים לחתום על המסמכים הקשורים לחשיפת מידע מרשות המיסים, נשאל מה יש לו להסתיר? מר [REDACTED], בתשובתו טען כי אין לו מה להסתיר, אולם לא נתן כל מענה ענייני להתחמקותו ממתן הסכמה להעברת מידע מרשות המיסים, ביטוח לאומי ומע"מ.

אין בידי לקבל טענתו לעניין פגיעה בפרטיותו לגבי פעילותו הכלכלית, או היעדר רלוונטיות של המידע למחלוקת בתיק, שכן כבי השופטת קרביס בהחלטתה מיום 13.1.20 נתנה מענה לעניין זה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

בהחלטתה קבעה כבי' השופטת קרביס כי המידע יועבר לבית המשפט במעטפה ולא לתובעים, על מנת שניתן יהיה לבחון רלבנטיות ולהימנע מחשיפה של מידע שאינו נוגע למחלוקת, אולם גם לכך, צד ג' 2, לא נתן את הסכמתו.

60. בדיון ההוכחות צד ג' 2, מר [REDACTED] ובא כוחו, נשאלו על ידי בית המשפט האם נותנים הסכמה להסרת החיסיון למסירת מידע מרשות המיסים על מנת לברר זיקתו לבית העסק. מר [REDACTED] ובא כוחו התחמקו ממתן תשובה, כאשר מתשובותיהם עולה בבירור התנגדותם למתן צו בהסכמתם למסירת המידע. (ראה: עמ' 124 ש"י 19 עד עמ' 126 15).

לבסוף, צד ג' 2, הודיע לבית המשפט כי הינו מתנגד ליתן הסכמתו למתן הצו. (עמ' 126 ש"י 7-15).

61. בהתאם לפסיקה, מקום שבו קיומה או אי קיומה של עובדה שבמחלוקת נתונה בידיעתו המיוחדת של הנתבע כך שהוא לבדו יכול להביא הוכחות לעניין זה, כי אז הדעת נותנת שעליו יהא להטיל את נטל הבאת הראיות (ד"ר 4/69 יצחק נוימן נ' פולה פסיה כהן, פ"ד כד (2) 229 (19/09/70)).

התובע, הנושא בנטל השכנוע, נדרש להביא בשלב זה ראיות מועטות על מנת להעביר את נטל הבאת הראיות לפתחו של הנתבע.

"הלכה שמכבר היא שמקום שבו מוטל על התובע להוכיח עובדה המצויה בידיעתו היחודית של הנתבע, לא תידרש מן התובע, בשלב הראשון, אלא כמות הוכחה קטנה עד שהנטל להוסיף ולהביא ראיות יוטל על שכמו של הנתבע". (ע"א 6205/98 אונגר נ' עופר, פ"ד נה(5) 71,82 (2001)).

62. במקרה שלפנינו, המידע הדרוש לתובעים כדי להוכיח את התביעה, בכל הנוגע להיותו של צד ג' 2, מר [REDACTED], שותף עסקי ומעורב בניהול העסק נמצא בידיעתו המיוחדת של מר [REDACTED], ומידע המצוי בתיקיו אצל הרשויות (רשות המיסים), המוסד לביטוח לאומי ורשויות מע"מ).

חשיפת מידע זה טעונה קבלת הסכמתו של צד ג' 2, אשר סרב ליתן הסכמתו לחשיפת המידע, שבידיעתו היחודית, לרבות סירובו במועד הדיון.

בהתאם לפסיקה נטל הבאת הראיה המוטל על התובעים, להצביע על זיקתו המיוחדת של צד ג' 2 לניהול העסק, הינו מזערי, וברגע שיעמדו התובעים בנטל מזערי זה, נטל הראיה יעבור לכתפי צד ג' 2, אשר בידיעתו היחודית מצוי המידע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

כפי שפורט בהרחבה בפסק הדין לעיל, התובעים הרימו נטל ראיה מזערי זה, המצביע על עובדת היותו של מר [REDACTED] בעל זיקה ממשית לתפעול וניהול בית העסק, וכמי שפעל במקום כמנהג בעלים ושותף בעסק.

63. במקרה דנא, משעה שהרימו התובעים נטל מזערי זה, עבר נטל הראיה אל כתפיו של צד ג'2, להוכיח את העובדות המצויות בידיעתו הייחודית, בקשר לזיקתו לפעילות בית העסק, על מנת להפריך את הטענה להיותו שותף יחד עם צד ג'1, מר [REDACTED], בפיצרייה.

צד ג'2, מר [REDACTED] לא עמד בנטל הראיה שעבר אל שכמו. לא זו בלבד שנמנע מהגשת ראיות ומסמכים מתיקו ברשויות השונות, על מנת להראות היעדר זיקה לעסק אלא ביודעין ובמכוון סרב ליתן הסכמתו לחשיפת מידע מתיקו ברשות המיסים, המל"ל ומע"מ. מידע שיכול היה לשפוף אור, ולהפריך את הטענות שהועלו כנגדו להיותו שותף בעסק.

אשר על כן, באתי למסקנה כי התובעים עמדו בנטל השכנוע והראיה להוכחת העובדה שבזמנים הרלוונטיים לתביעה, היו צדדי ג'1-2 (מר [REDACTED]), שותפים אשר ניהלו והפעילו את הפיצרייה, אשר העסיקו את המנוח כשליח המבצע שליחויות בקטנוע של בית העסק.

64. אומנם הקטנוע עליו רכב המנוח בעת התאונה נרשם במשרד הרישוי על שמו של הנתבע 2, אולם בכך אין ללמד על הבעלות בקטנוע, שכן בהתאם לפסיקה הרישום במשרד הרישוי הינו בעל ערך דקלרטיבי בלבד ואינו משנה בעלות.

"כפי שנפסק לא אחת רישום בעלות על כלי רכב במשרד הרישוי הוא בעל ערך דקלרטיבי בלבד "הרישום הוא בעל ערך 'דקלרטיבי' גרידא ... אינו יוצר בעלות והשינוי ברישום אינו משנה בעלות" (רע"א 5379/95 "סהר" חברה לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פ"ד נא(4) 464, 472-473 (1997))." (עא 6299/15 ער"ד איתן ארז, כתפקידו ככותב נכסים ספציפיים של החייב עדי קרושים נ' עטרת תעשיות (1996) בע"מ (בפירוק)).

65. בנסיבות העניין, משעה שהוכח לבית המשפט כי צדדי ג'1-2, מר [REDACTED] הינם שותפים עסקיים בבית העסק, והקטנוע נרכש עבור בית העסק לצורך ביצוע שליחויות, ושימש בפועל למטרה זו, הורם נטל השכנוע כי הקטנוע היה בבעלותם של צדדי ג'1-2 במועד התאונה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

66. על כן, יש לחייב את צד ג'2, מר [REDACTED], במלוא סכום הנזקים שנגרמו בגין התאונה וזאת בהתאם להוראות סעיפים 9(א)1) בשילוב עם הוראת סעיף 67(6) לחוק הפלתי"ד. ובין אם לפי סעיף 9(א)3) לחוק הפלתי"ד ו/או סעיף 9(א)2) לחוק הנ"ל.

67. בהיותם של צדדי ג'1-2, בזמנים הרלוונטיים לתביעה, הבעלים של הקטנוע, חלה עליהם החובה והאחריות לדאוג לקיומו של ביטוח חובה תקף המכסה השימוש בקטנוע על ידי המנוח במסגרת עבודתו, ומשלא עמדו בחובה זו, חבים שניהם, יחד ולחוד לשיפוייה של הנתבעת 4, קרנית, בכל הסכומים, בהם חויבה לשלם לתובעים על פי פסק הדין.

הנזק

68. בכתב התביעה נטען כי התובעים 2-3, הורי המנוח, וכן, התובעים 4-6, אחיו, סבלו בעקבות האירוע התאונה מנזקים נפשיים קשים.

בהחלטה מיום 3.3.21, דחתה כבי השופטת קרביס, את בקשת התובעת 2 (אימו של המנוח) והתובעים 4-5 (אחיו של המנוח), למנות מומחה מטעם בית המשפט בתחום הפסיכיאטרי, בטענה לנכות נפשית שנגרמה להם כתוצאה מהתאונה באשר לא הוכח לבית המשפט קיומה של ראשית ראיה לנכות כזו. לפיכך, התביעה של התובעים 2-6 בגין ראש נזק זה דינה להידחות.

תביעת התלויים

69. התובעים (שני הורים גרושים, אח נשוי ושני אחים בוגרים נוספים) טוענים כי היו תלויים כלכלית במנוח, בהיותו "תומך עיקרי", ואומדים את הפסד התלות בסכום של 120,000 ₪.

70. טענות אלה נטענו ללא כל ביסוס ראייתי ודי בכך לדחותן.

מלבד טענה כללית בעלמא המובאת בתצהיר עדותו של אביו של המנוח כי בנו המנוח עזר לו כלכלית, מימן מכספו שיעורי תורה (סעיף 24 לתצהיר התובע 3), לא הוצגה כל ראיה ו/או עדות של עד חיצוני, למשל מי ממשתתפי שיעורי תורה, התומכת בטענה זו. לא הוצגו ראיות לגבי סכומים או מועדים ספציפיים בהם כביכול העביר המנוח כספי תמיכה כלכלית לידי אביו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

טענת התובע 5, אחיו של המנוח, לסיוע בכספי דמי כיס שהמנוח הרוויח בזמן לימודיו בבי"ס תיכון, הועלתה לראשונה בעדות, לא מצאה חיזוק בעדויות התובעים האחרים, והתבררה בחקירה הנגדית כמחווה של רצון טוב של המנוח כ"אח גדולי". (עמ' 77 ש"ל לפרוטוקול), ולא כתמיכה כלכלית קבועה.

71. המנוח החל לעבוד על פי מסמכי המל"ל, בהיותו כבן 20, בחודש ינואר 2014, בחברת - [REDACTED] סג' [REDACTED] כ-3 חודשים לפני התאונה (תדפיס רציפות דיווח מל"ל - צורף כנספח לתיק מוצגי הנתבעת), בו השתכר שכר חודשי ממוצע של כ-4,975 ₪ ברוטו לחודש, כך שנראה כי היה זקוק לתמיכת משפחתו, ולא להיפך.

התובעת 2, אמו, עבדה כשירה ובהמשך כעצמאית (עמ' 27-28 לפרוטוקול) ואביו, התובע 3, עבד במועצה האזורית [REDACTED] בתפקיד בכיר (עמ' 39 ש"ל), בלא שהציגו התובעים ראיות בדבר מצבם הכלכלי ו/או שיעור השתכרותם ו/או ביסוס לנהוג בדבר תמיכה כלכלית של הבן במשפחתו.

על כן, הטענה בעניין היותם של התובעים תלויים של המנוח ו/או הפסד התלות לא הוכחה לבית המשפט.

72. המנוח יליד 24.3.1994, נפטר בעקבות תאונת הדרכים מיום 9.4.2014. במועד התאונה המנוח היה כבן 20, רווק.

73. נטען על ידי התובעים כי המנוח פעל להשלמת הבגרויות והתעתד ללמוד הנדסת בניין, ועל בסיס טענה זו, דרישה לחישוב הפיצוי בגין הפסדי השתכרות ב"שנים האבודות", על בסיס שכר של 15,000 ₪ לחודש ועד לגיל 70.

הנתבעים בסיכומיהם, דוחים טענה זו, וטוענים כי במועד התאונה היה המנוח כבן 20, ומבלי שהיה כל סממן אובייקטיבי המצביע על "כוונה" להמשיך ללימודים. ולפיכך, אין לחרוג מגובה השכר הממוצע במשק, הממוצע בהתאם לחזקה החלה על צעירים שנמצאים בתחילת דרכם המקצועית.

לטענת הנתבעת 4, נוכח הנסיבות של המקרה, יש לסטות מהשכר הממוצע כלפי מטה, יש לכמת את נזקי התובעים בגין אובדן השתכרות "בשנים האבודות" מאז התאונה ועד היום בגבולות שכר המינימום, ולעתידי עד הגיעו אלמלא התאונה לגיל פרישה (67), על בסיס שכר אפשרי של 8,000 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

עיון בפסק הדין הנזכר מעלה כי המנוח שם היה בעליו של האופנוע, מה שאינו במקרה שלפני, ועל כן, לא זכאי היה שם העיזבון לפיצוי מכוח חוק הפיצויים אלא תביעת העיזבון הוגשה שם ע"פ פקודת הנזיקין, וכזו בהתאם להלכה המקובלת אינה כפופה למגבלות החוק.

81. הפסד השתכרותו של המנוח בגין "השנים האבודות" לעבר –

התובע יליד 9.4.14, נפטר כשהיה רווק, כבן 20, ללא תלויים, ולפיכך, יחושב ע"פ הלכת פינאי, לפיה יחושב הפסד שכר לעבר בגין השנים האבודות בשיעור של 30% מההכנסה הצפויה של המנוח ממועד פטירתו (9.4.14) ועד למועד מתן פסק הדין היום, עבור 110 חודשים.

אין כל בסיס משפטי לחישוב התובעים עד גיל 70, שכן הנחת היסוד בפסיקה ביחס לחישוב אובדן השתכרות הינה גיל הפרישה המקובל במשק לשכירים, גיל 67, כאשר התובעים לא הציגו כל ראיה המצדיקה סטיה מחישוב זה, ועל כן, טענתם נדחת.

שכר הבסיס לגבי צעירים שטרם כתבו סיפור חייהם המקצועי הינו השכר הממוצע במשק הינו בסך 12,258 ₪ (ברוטו), ובניכוי מס הינו בסך 11,190 ש"ח.

הפסד ההשתכרות של המנוח בגין "השנים האבודות" לעבר - הינו בסך 369,270 ₪. (110X11,190 ₪)
11,190 ש"חX30% = 369,270 ₪.

82. הפסד השתכרות המנוח בגין "השנים האבודות" לעתיד –

על פי הלכת פינאי, חושב ממועד פסק הדין ועד לגיל הפרישה הצפוי של שכיר (67), כאשר המנוח היה אמור להיות כיום כבן 29 שנה ו-3 חודשים, ולפניו היו עוד 37 שנה ו-9 חודשי עבודה עד גיל פרישה מעבודה.

החישוב נעשה על פי בסיס שכר ממוצע כיום במשק, בהתאם לחוקה החלה לגבי צעירים שטרם החלו לכתוב את סיפור חייהם, שהינו בסך 11,190 ₪ (נטו) לחודש.

הפסד ההשתכרות של המנוח בגין "השנים העבודות" לעתיד הינו בסך 909,502 ₪ (11,190 ש"חX30% מקדם היוון 3% ל-37 שנה ו-9 חודשים = 909,502 ₪).

83. על פי הפסיקה, בעניין פינאי (10990/05 פינאי נ' הראל), הפיצוי בגין הפסד השתכרות ב"שנים האבודות" במקרה של קטין ובמי שטרם גיבש היסטוריה תעסוקתית כוללים את הפסדי הפנסיה, כך שאין לפסוק פיצוי נוסף בגין רכיב זה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

סה"כ הפסד השתכרות המנוח בגין השנים האבודות הינו סך 1,278,772 ₪.

84. הפסד קצבת זקנה-

בהתאם לפסיקה (ע"א 9209/03 עזבון יניב נ' הכשרת הישוב), זכאי עזבון המנוח להפסד הכנסה בגין קצבת הזקנה, מגיל הפרישה (67) ועד תוחלת חייו (גיל 81).
בנסיבותיו של המנוח, יש לנכות ההפרשות עבור רכישת הזכות לקבלת קצבת זקנה אשר "נחסכו" ממנו, ומדובר בהפרשות על פני תקופה ממושכת, כמו גם עריכת היוון כפול כנדרש, נראה שממלא לא הייתה לתובעים זכאות לפיצוי. על כן, לא הוכחה זכאות לפיצוי בגין רכיב זה.

85. הוצאות קבורה ומצבה –

התובעים עותרים לפסוק הוצאות קבורה ומצבה, אולם לא צרפו קבלות לתמיכה בהוצאה זו. לפיכך, מצאתי לפסוק סכום גלובלי בגין ראש נזק זה בסך 15,000 ₪.

86. אובדן שירותי תמיכה –

התובעים לא הביאו ראיות המצביעות על עזרה מיוחדת אשר הושיט המנוח. מצאתי לפסוק סכום גלובלי בגין ראש נזק זה בסך 10,000 ₪.

87. נזק לא ממוני –

בהתאם לסעיף 4 לתקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון), תשל"ו-1976, סכום הפיצויים לעזבונו של המנוח הינו בשיעור עשרים וחמישה אחוזים מן הסכום המקסימלי בחוק, היינו 52,562 ₪.

88. התובעים 2-3, הורי המנוח ויורשיו ע"פ צו קיום ירושה שצורף כחלק מראיות, זכאים לפיצוי בגין נזקים בראשי הנזק הבאים:

א. הפסד השתכרות בגין השנים האבודות בסך 1,278,772 ₪.

ב. הוצאות קבורה ומצבה בסך 15,000 ₪.

ג. אובדן שירותי תמיכה בסך 10,000 ₪.

ד. נזק לא ממוני בסך 52,562 ₪.

סיכום ביניים : הינו 1,356,334 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

89. במסגרת גזר הדין שניתן ביום 23.11.2017 בהליך הפלילי שנוהל כנגד הנתבע 1 בגין התאונה (גמר (בי"ש) 7789-04-15 מ"י נ' יוהל) (נספח ב' למוצגי הנתבעת 4 עמ' 29 לתיק המוצגים), חויב הנתבע 1 לשלם לתובעים 2-3 פיצויי בסך כולל של 30,000 ₪ אותו יש לנכות מסכום הפיצויים שיש לפסוק לתובעים, כאשר סכום זה משוערך ועומד ע"ס 34,400 ש"ח נכון למועד פסק הדין.

סכום הפיצוי לו זכאים התובעים 2-3, בניכוי הפיצוי ששולם להם במסגרת ההליך הפלילי (34,400 ₪ משוערך להיום), הינו בסך 1,321,934 ₪.

90. לאור המפורט לעיל אני מחייב את הנתבעת 4, קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לשלם לתובעים 2-3, יורשי עזבון המנוח, פיצוי בסך 1,321,934 ₪, אגרות בית משפט בתביעה העיקרית ובהודעת צד ג' שהוגשה מטעמה, וכן, שכ"ט ע"ד בשיעור 13% בצירוף מע"מ כחוק.

91. כפי שנקבע בפסק הדין לעיל, הודעת צד ג', ששלחה הנתבעת 4, המודיעה כנגד צדדי ג' 1-2, מר ע"מ, התקבלה.

על כן, מחייב את צדדי ג' 1 ו-2, יחד ולחוד, לשלם לשולחת הודעת צד ג', קרנית את הסכומים הבאים:

א. סכום הפיצויים בסך 1,321,934 ₪, אגרות בית משפט, הן בתביעה העיקרית והן בהודעת צד ג'.

ב. הוצאות בהן נשאה שולחת צד ג', בסך של 12,725 ₪ (בהתאם לתדפיס הוצאות שצורף כנספח ה' לתיק מוצגים אשר הגישה הנתבעת 4/המודיעה).

ג. החזר שכ"ט ע"ד בשיעור 13% בצירוף מע"מ מסכום הפיצוי ע"פ פסק הדין, בו חויבה לשלם לתובעים 2-3.

ד. שכ"ט ע"ד בסך 100,000 ₪ (כולל מע"מ) בגין ניהול ההליך בהודעת צד ג'.

92. בנסיבות בהן התביעה כנגד נתבעים 1-3 הוגשה במחלוקת כנה אשר טעונה הייתה בירור עובדתי ושמיעת ראיות לצורך הכרעה בה, לא מצאתי לפסוק הוצאות ושכ"ט ע"ד לזכות הנתבעים 1-3 אשר התביעה כנגדם נדחתה לרבות בגין הודעת צד ג' אשר שלח הנתבע 1.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12108-09-18

בעניין תוצאה זו הבאתי בשיקול דעת, העובדה שהנתבע 1, היה הנהג הפוגע אשר גרם לתאונה והעובדה כי הנתבעים 2-3, נתבעו בשל מחדלם לבטח את הקטנוע בביטוח חובה כדין.

93. בנסיבות בהן התביעה נדחתה כנגד הנתבע 1, ולפיכך, נדחתה הודעת צד ג' אשר הגיש הנתבע 1, ובשים לב לכך שהודעת צד ג' הוגשה נוכח מחלוקת כנה הטעונה בירור, מצאתי לפטור את הנתבע 1 מתשלום יתרת האגרה בגין הודעת צד ג' שהוגשה מטעמו.

94. הסכומים שנפסקו לעיל, ישולמו תוך 30 ימים, שאם לא כן, יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק הדין ועד לתשלום המלא בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי כדין.

המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ה סיוון תשפ"ג, 14 יוני 2023, בהעדר הצדדים.

אמיר צ'ינובין
אמיר צ'ינובין, שופט